

Värikkäät kalastusveneet henkivät Korsikan leppoisaa tunnelmaa.

Napoleonin jalanjäljillä Korsikalla

1.9.2024 12.00

Napoleon Bonaparte elää synnyinsaarellaan, Korsikalla vahvasti ajan hengessä vielä 200 vuotta kuolemansa jälkeenkin.

Teksti ja kuvat: JARI HAKALA

Ajaccio tunnetaan keisari Napoleonin synnyinkaupunkina, jonka lentokenttä kantaa luonnollisesti suurmiehen nimeä. Napoleon Bonaparten lentokenttää käyttää vuosittain miljoona matkustajaa. Kenttä on vain viisi kilometriä kaupungista itään. Myös meriteitse pääsee Korsikalle, jonne matka Nizzasta taittuu kolmessa tunnissa.

Ajacciassa korsikalaisnuoret opiskelevat College Laetitia Bonaparte -oppilaitoksessa.

Napoleon syntyi 1769 korsikalaisen asianajan, **Carlo Bonaparten** poikana. Hän eli lapsuutensa Korsikalla ja aloitti koulunkäynnin Ajacciassa, kunnes vain kymmenvuotiaana lähti Ranskaan sotilaskouluun. Korsikalaisuus näkyi villin ja pienen Napoleonin käytöksessä. Hän puhui korsikalaista murretta, mikä vaikeutti ajoittain opiskelua, mutta nuori mies oli älykäs ja matemaattisesti lahjakas. Loppu onkin historiaa ja juuri älykkyytensä turvin hän eteni Ranskan keisariksi.

Napoleonin nimeä vaalitaan saarella ja varsinkin hänen synnyinkaupungissaan, Ajacciassa. Muistomerkki on korkealla kukkulalla satama-alueelta lähtevän kadun päässä. Muistomerkin alaosien pylväissä näkyy Napoleonin elinkaari (1769-1821). Keisari itse katselee korkealta alas kaupunkiin. Napoleon eli erilaisten vaiheiden jälkeen viimeiset vuotensa karkotettuna Saint-Helenan saarella ja kuoli vain 52-vuotiaana. Napoleonista tuli myöhemmin voittoisaa Ranskaa symboloiva legenda ja hänen hautansa Pariisin Invalides-kirkossa on edelleen ranskalaisten pyhiinvaelluspaikka.

Napoleon syntyi vain vuotta myöhemmin, kun Ranska oli saanut Korsikan haltuunsa 1768. Hän nousi valtaan kenraalina 1799 vallankumouksen päätteeksi ja suureen kansansuosioon luottaen hänestä tuli keisari 1804. Kruunajaistilaisuus pidettiin Notre Damen katedraalissa, mikä näkyy edelleen synnyinkaupungissa, esimerkiksi keskussairaala on nimeltään Notre Dame de la Misericorde. Satama-alueen pääkadut on nimetty suurmiehen mukaan ja kaupungista löytyy myös Hotel Napoleon.

Matkailu työllistää, mutta korsikalaiset tunnetaan myös kalastajina ja maanviljely on edelleen yksi pääelinkeinoista. Viinit ja juustot ovat tunnettuja sekä villisika- ja lammasruoat paikallisia herkuja. Iltaisin villisiat saattavat tulla tekemään lähempää tuttavuutta, siksi paikalliset kehittävät pysymään auton lähistöllä iltaisin saarella liikkeussa.

Korsikalla eletään kiireettömässä tunnelmassa. Paras aika vierailla saarella on keväällä ennen eurooppalaisten lomasesonkia. Leppoisalla Välimeren saarella lämpötila on myös syksyllä lähempänä +30 kuin +20 astetta. Vielä syyskuussakin lämpötila nousee nopeasti yli +20 asteen. Illalla auringon laskiessa voi hyvin aterioida ulkona, kun varaa mukaan hieman lämmintä vaatetta. Hintataso on Suomen tasoa ja sesongin ulkopuolella palvelut toimivat. Ajacciossa on paljon pieniä kauppoja ja matkamuistoliikkeitä sekä kirpputori satama-alueen puistossa. Syksyllä lentokenttäbussi kulkee tunnin välein eikä takseja välttämättä ole kentällä. Taksin tilaaminen lentokentällä saattaa olla haasteellista, sillä korsikalaiselle tunnin odotus on vain tunnin odotus. Paikalliset ovat hieman varautuneita, mutta ystävällisiä ja englannin kielellä tulee hyvin toimeen.

FAKTAT KORSIKA

Asukasluku: 302 000

Pääkaupunki: Ajaccio

Viralliset kielet: korsika, ranska

Maakunnat: Corse-du-Sud, Haute-Corse

Maantiede: Korsika on vuoristoinen ja harvaan asutettu. Sen itärannikko on tasaista ja suoraa, länsirannikolla on lukuisia lahtia ja kallioista rantaa. Sisämaassa on suuria metsäalueita.

Korsikan alueellinen eduskunta: L'Assemblée de Corse on Ajacciossa

Virallinen asema: Ranskalle kuuluva saari, vuodesta 1991 lähtien alueellinen yhteisö

Historia: Korsikan asuttamisen tarkkaa ajankohtaa ei tiedetä, mutta ensimmäiset todisteet saaren asutuksesta ovat 9 000–10 000 vuotta vanhoja. Vuonna 1735 saari julistautui itsenäiseksi, sille tehtiin perustuslaki ja valittiin kuningas, johon virkaan astui Theodor von Neuhoef. Hän kuitenkin hylkäsi kruunun vain kahdeksan kuukauden jälkeen. Ranskalaiset ottivat saaren takaisin haltuunsa vuonna 1796. Ranskalaisia joukkoja johti Korsikalla syntynyt Napoleon Bonaparte.

Valuutta: euro

FAKTAT NAPOLEON

Napoléon Bonaparte
(15.8.1769-5.5.1821)

Hallitsijana: 18.5.1804–6. 5.1814.

Keisari Napoleon I: Kruunattiin keisariksi 2.12.1804 ja 26.5.1805 hänet kruunattiin Lombardian rautakruunulla myös Italian kuninkaaksi. Napoleon hävisi liittouman joukoille, jotka marssivat Pariisiin 31.3.1814 ja hänet määrättiin luopumaan kruunusta, jonka hän luovutti pojalleen 6.4. Voittajat vaativat antautumista ja Napoleon luopui kruunusta uudelleen 11.4. Sopimuksessa voittajat karkottivat Napoleonin Elban saarelle. Hän sai pitää keisarin arvon, mutta keisarikunta rajoittui tuohon pieneen saareen.

Satapäiväinen keisarikunta: Napoleon pakeni Elbalta 26. helmikuuta 1815 ja tuli Ranskaan 1.3. Vastaaan lähetetyt armeijan joukot kääntyivät hänen puolelleen. Hän saapui Pariisiin 20.3. kaapaten vallan 140 000 vakituisen ja 200 000 vapaaehtoisen tukemana. Hänen toinen valtakautensa jäi kuitenkin lyhyeksi ja tunnetaan nimellä satapäiväinen keisarikunta.

Karkotus Saint Helenalle: Hänet vangittiin hävityn Waterloon taistelun (18.6.1815) jälkeen ja karkotettiin Saint Helenan saarelle, 2 800 kilometrin päähän Guineanlahden rannikosta 15.9.1815. Siellä häntä vartioi 2 000 miestä ja kaksi sotalaivaa, jotka kiersivät saarta ympäri vuorokaudeni. Saarella hän oli vanki ja kirjoitti muistelmansa ja testamenttinsa vangitsijoitaan kritisoiden.

Napoleonin synnyinkaupungissa Ajacciossa kirpputori löytyy keskeltä katua.

Ajaccion sydän on Välimeren tapaan kaupungin satama.

Napoleonin muistomerkki sijaitsee korkealla kukkulalla.

Napoleonin mukaan nimetty ruuhkainen pääväylä johtaa Ajaccion keskustaan.

Napoleon kruunattiin keisariksi Notre Damen katedraalissa. Notre Damen mukaan on nimetty myös kaupungin keskussairaala.